

Krzysztof Tunia

Słonowice, st. "G", gm. Kazimierza
Wielka, woj. kieleckie, AZP 98-61/38

Informator Archeologiczny : badania 31, 51-52

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wczesną fazę II (nutową) kultury ceramiki wstęgowej rytej na Kujawach. Dotychczas odkryto jedynie trzy takie obiekty na tym obszarze. Uznano za niezwykle istotne odsłonięcie całości domu.

W 1997 r. na południe od wykopów 2-4 na odcinku R wytyczono wykop badawczy, o powierzchni 9 arów (30 x 30 m), określony jako odcinek W, podzielony na 9 jednostek wykopowych.

W trakcie badań wykopaliskowych odkryto 61 obiektów kulturowych prezentujących następujące fazy zasiedlenia;

1. osada kultury ceramiki wstęgowej rytej - nieliczne materiały na wtórnym złożu
2. osada kultury późnej ceramiki wstęgowej - 22 obiekty, w tym:
 - 1 dom trapezowaty
 - 1 jama zasobowa we wnętrzu domu
 - 2 jamy gospodarcze
 - 1 jama gospodarcza z pochówkiem świni
3. osada kultury łuzycyckiej: 4 obiekty o nieokreślonej funkcji.
4. osada z okresu wczesnego średniowiecza, faza E: 2 obiekty, w tym:
 - 1 półziemianka
5. ślady osadnictwa nieokreślone kulturowo: 33 obiekty, w tym:
 - 1 pochówek psa
 - 27 dołków posłupowych.

Wśród odkrytych, licznych dołków posłupowych nie udało się zrekonstruować dalszego ciągu domu słupowego kultury ceramiki wstęgowej rytej. Nie stwierdzono też obecności obiektów tej kultury. Wydaje się, że pierwotna interpretacja tego obiektu nie była poprawna. Odkryte na odcinku R i na odcinku W obiekty kultury późnej ceramiki wstęgowej wiązać należy z wczesnymi fazami tej kultury. Wydaje się, że odkryty układ słupów interpretować możemy jako dom słupowy kultury późnej ceramiki wstęgowej i datować go na fazę IIa.

Do najistotniejszych odkryć na odcinku W należy zaliczyć niewątpliwie kompleks osadniczy KPCW - dom trapezowaty i towarzyszący mu, po wschodniej stronie, duży kompleks jam gospodarczych. Dom odsłonięto na długości 27 m i nie został odkryty w całości. Należy on do typu biskupińskiego - domów z wewnętrzną jamą przy wschodniej ścianie. Zespół jam gospodarczych dostarczył znaczącej liczby zabytków. W jednej z jam (ob. W30) odkryto pochówek świni. Jest to jeden z nielicznych pochówków zwierzęcych zanotowanych w zespołach lendzielsko-pułgarskich Europy Środkowej. Zespół ten datowany jest na fazę IIa KPCW na Kujawach.

Niewyjaśniona jest pozycja chronologiczna pochówku psa (obiekt W14). Płytką jamą odkryta została we wnętrzu domu KPCW. Pochówki tego typu charakterystyczne są dla okresu rzymskiego ale tak datowanych materiałów na tym stanowisku nie odkryto. Jak datować ten pochówek rozstrzygnąć może dopiero data ¹⁴C.

Pozostałe obiekty prezentują typowe dla swoich okresów jamy, bez wyróżniającego je zestawu zabytków.

SŁONOWICE, st. „G”, gm. Kazimierza Wielka, woj. kieleckie, AZP 98-61/38

- grobowiec kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada kultury trzcinieckiej (wczesna epoka brązu)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od lipca do sierpnia przez dr. Krzysztofa Tunię (Instytut Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Krakowie). Finansowane przez PSOZ. Szesnasty sezon badań. Przebadano powierzchnię 4 arów.

Tegoroczne prace związane były z eksploracją wschodniej części „megalitycznego” grobowca kultury pucharów lejkowatych. W obrębie wykopu XXIV natrafiono na rowki palisadowe związane z konstrukcją ścian grobowca, komorę grobu centralnego oraz szereg obiektów o nieokreślonej na razie funkcji. W warstwie oraniny znajdowała się ceramika z różnych etapów rozwojowych kultury trzcinieckiej, będąca pozostałością osady, na resztki której natrafiono w latach ubiegłych. W sezonie 1997 odsłonięto stropowe partie wzmiankowanych obiektów, zakończenie badań pozostawiając na rok przyszły.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Pracowni Archeologicznej Instytutu Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Igołomi.

Badania będą kontynuowane.

SMARGLIN, st. 22, gm. Dobre, woj. wrocławskie

- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- ślady osadnictwa schyłkoweolitycznego

Badania wykopaliskowe przeprowadzili mgr M. Makowiecka i mgr M. Ignaczak, przy współpracy dr M. Szmyt. Finansowane przez Wojewodę Wrocławskiego, Gminę Dobre i Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Kontynuacja programu ratownictwa nad środkową Bachorzą. Piąty sezon badań osad ludności kultury pucharów lejkowatych, amfor kulistych oraz horyzontu trzcinieckiego. Trzeci sezon badań na stanowisku. Przebadano powierzchnię 26 m².

Stanowisko odkryte w 1982 roku. Zajmuje ono południowy stok wału wydmowego, położonego na południe od drogi z Krzywosądzka do Dobrego. Badania o charakterze ratowniczym prowadzono w latach 1983 i 1987.

W sezonie 1997 prowadzono prace w obrębie 4 wykopów. Zlokalizowano w nich pozostałości osad dwóch jednostek taksonomicznych: kultury pucharów lejkowatych oraz kultury ludności schyłkowo-neolitycznej.

Głównym celem tego sezonu badawczego była pełna identyfikacja konstrukcji „palisadowej” związanej z kulturą pucharów lejkowatych. Ten unikatowy obiekt zawiera w swym wypełnisku naniesioną „ziemię rzeczną” i jest otoczony przez dużą ilość słupów.

W bieżącym sezonie zidentyfikowano zasięg występowania gleby naniesionej w wyniku działań ludzkich i nawarstwiającej się na eoliczne piaski pokrywowe. W odsłoniętym płacie ziemi hydromorficznej odkryto fragmenty ceramiki kultury pucharów lejkowatych. Pobrano próbki do badań paleogeologicznych.

Dokumentacja jest przechowywana w archiwum Biura Badań i Dokumentacji Zabytków we Wrocławku oraz w Zakładzie Prahistorii Polski IP UAM.

Badania powinny być kontynuowane.

Solniki, st. 2, gm. Zabłudów, woj. białostockie - patrz: okres nowożytny

Stradów, st. 1, gm. Czarnocin, woj. kieleckie - patrz: wczesne średniowiecze

STRYCZOWICE, st. VII, gm. Waśniów, woj. kieleckie AZP 85-69/-

- ślady osadnictwa cyklu lendzielsko-polgarskiego (neolit)
- cmentarzysko kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- cmentarzysko kultury amfor kulistych (neolit)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr Barbarę Matraszek i mgr. Sławomira Sałacińskiego (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie). Finansowane przez PSOZ i Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 367 m².

Stanowisko zostało odkryte w 1970 r. przez dr. J.T. Bąbla w trakcie badań powierzchniowych prowadzonych w dorzeczu Kamionki. Badania wykopaliskowe poprzedzone zostały dwukrotną prospekcją terenu oraz wykonaniem planu wysokościowego na powierzchni 20 arów. W sezonie 1997 otwarto 4 wykopy, w obrębie których zdjęto warstwę orną o miąższości około 30 cm, i zadokumentowano je na tym poziomie.

Odsłonięto uchwycone na przestrzeni 13 m ślady założenia o charakterze podomowym (obiekt nr 3), domniemane palenisko (obiekt nr 4) oraz 3 skupiska polepy. Obiekty te należy łączyć z penetracją osadniczą cyklu lendzielsko-polgarskiego. Odkryto 5 grobów płaskich pod brukami kamiennymi (o orientacji północ-południe, północny zachód - południowy wschód, południowy zachód - północny wschód) oraz 3 rzędy kamieni zorientowane po osi południowy wschód-południowy zachód,